

Forfatter: Bergsøe, Vilhelm

Titel: Udrag fra FRA DEN GAMLE FABRIK

Citation: Bergsøe, Vilhelm: "Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II", i Bergsøe, Vilhelm: *Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II*, 1905-, s. 52. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bergsøe02-shoot-idm140504745758704/facsimile.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II

susede koldt i dens Toppe, og Johanna klyngede sig ængstelig til mig. Endelig kom vi til en stor Sten, halvt overgroet af Mos og skygget af Hængebirke, der viftede med de lange, svaje Grene hen over den. Langt inde i Skoven lød en Sang; det var som Vinden sang den, og naar Sangen lød, viftede Birkene stærkere, og naar de slog deres grønne Hang til Side, saa' jeg en Indskrift — „Emmy“ stod der. Vi satte os begge ned og lyttede, Johanna med sin Haand i min. Sangen klang saa lyst, saa audeagtig: „Langt, langt herfra — langt herfra!“

„Nu er Moder død!“ sagde Johanna og brast i Graad. Jeg følte, hvorledes hendes hede Taarer strømmede over mine Kinder, og en knugende Smerte betog mig. Da vaagnede jeg — jeg laa grædende i min Seng, og Taarerne trillede ned paa min Hovedpude.

Da Foraaret kom, da den gamle Lind i Fabrikens Gaard skjulte sine røgslagne Grene i det friskeste lysegrønt, da Auriklerne og Lillekonvallerne duftede i Forvalterens Have, og da Syringerne og Guldregnen, Slyngroserne og Ribsene tittede ind i gamle Hans' Lukaf, da syntes jeg, at mit lille Kongerige var værdig smykket til at modtage min Brud; thi som saadan betragtede jeg Johanna. En Søndag Eftermiddag, da Onkel var ude, og Rasmus sad i sin Kælder, smuglede jeg hende ind; thi Onkels Streng-
hed imod alle uvedkommende var mig vel bekendt.

Havde det stille, det fredelige, det hyggelige paa-
virket mig saa stærkt, da jeg første Gang satte Foden over hendes Tærskel, saa syntes til Gengæld det store, det øde, det uhyggelige at tiltale hendes Fantasi. Med hvilken Stolthed viste jeg hende ikke de store Tørrelofter, hvor man, uden at sætte sin Fod i nogen af Gaardene, kunde vandre fra Loft til Loft lige ud til Springgaden. Derfra steg vi ned i de mørke, fugtige Kældere, hvor den tunge, graa

Kvarts laa og ventede paa at blive let og snehvidt Porcelæn. Her lukkede jeg Dørene, saa at der til Johannas Forskrækkelse blev ganske mørkt. Selv klatrede jeg øverst op paa de højeste Dynger og lod nu den ene Blok rulle ned efter den anden. Stenene skød Gnister, lyste og funkede til alle Sider, Braget lød dumpt og hult i de hvælvede Kældere — „Det var Thor, der kørte til Jotunheim,“ forklarede jeg. Saa steg vi op til Dagslyset. Jeg lukkede Porten op til Brænderiet, hvor Varmen slog os i Møde, som havde det været midt om Sommeren. Det suste og sang inde fra den store Rundovn, Glugbillerne lyste endnu rødt, og i de uhyre Fyrhuller laa der Dynger af Gløder. Jeg fortalte Johanna om, hvorledes det gik til i Rusland, og vi stirrede begge gysende ned i det glohede Dyb, hvor blaalige Flammer spillede svagt hen over Emmerne. Vi besøgte Forglødooven, Kapselloftet, steg ned i Slemmeriet med dets mangfoldige, bugtede Kanaler, Hæverter og Kar; vi undersøgte Kvartsmøllen og beundrede Hestene i Stalden — endelig kom vi til Forvalterens Have og det gamle Brænderi. Det begyndte allerede at skumre, og det var ikke uden en vis Ængstelighed, at jeg viste min Veninde disse sidste af Fabrikens Herligheder. Paa hende syntes de ikke at gøre noget Indtryk. Hun krøb af sig selv ind i de øde, forladte Øyne, smuttede gennem de mørke Gennemgange, og udviklede under alt dette en Behændighed og Ynde, som jeg maatte beundre. Tæt ved det Sted, hvor gamle Hans havde siddet, stod en gammel Rundovn, hvis smalle Aabning netop gav Plads nok til, at vi kunde trænge derind. Den Celle, som Ovnene dannede, havde jeg under mine mangfoldige Besøg hos Hans udsmykket med brogede Klude, med Guld-papir og med Billeder, hentede dels fra Adresseavisen, dels fra et gammelt Penningmagasin. Gamle

Hans havde flettet mig en Straasofa, og fire Julelys, opstukne paa Staalraade, dannede en pragtfuld Lysekroner. Nu blev de tændte til Ære for Johanna og kastede deres røde Skær paa den bizarre Pragt, hvormed jeg havde udstaffet Ovnene, som i denne Belysning forekom os begge lige vidunderlig. Oppe fra dens Hvælving hang som Istapper brogede Drypsten ned, Virkninger af den uhyre Hede, der havde smeltet Stenens Overflade. Det var de dejligste Ørenlokke, man kunde tænke sig, og med megen Anstrengelse slog jeg et Par ned, som jeg skænkede Johanna. De var for os begge dengang lige saa meget værd som Frugterne i Aladdins underjordiske Have.

„Her skal du bo, naar du bliver gift med mig,“ sagde jeg, ikke lidet stolt af mine Rigdomme.

Hun saa' paa mig med et forundret Blik, men svarede intet.

„For vi skal jo giftes, vi to?“ vedblev jeg.

Hun saa' atter spørgende paa mig, halv uvis, halv frygtløs, saa tabte hun den ene af Ørenlokkerne i Sandet. Hun bøjede sig ned for at tage den op, Blodet farvede de fine Kinder, og de guldgule Lokker rullede frem for at skjule det. Hvor saa' hun dejlig ud i dette Øjeblik — just som hin første Aften, da vi i Tusmørket sad ovre i den lille, hyggelige Stue. Erindringen gennemtrængte mig; med den kom Følelsen af hin Aftens Lyksalighed og med den Dristigheden. Jeg slog Armen om hendes Liv, bøjede mit Hoved ind under den gyldne Pragt og trykkede et Kys paa hendes Læber. Hun stirrede paa én Gang angst og forvirret paa mig. Der kom et Udtryk i hendes Ansigt, som jeg aldrig før havde set, et Udtryk, som mere lignede Sorg end Vrede. I samme Øjeblik rev hun sig løs, kastede den anden Ørenlokke langt fra sig og fo'r, let som en Fugl, ud af Brænderiet, ud i Gaarden. Forgæves løb jeg efter